

Spis treści

Słowo wstępne	5
I. Społeczeństwo, władza, polityka	9
Hierarchia społeczna	10
Ewolucja struktury społecznej: miasta	18
Władza państwowa i senioralna	25
Kultura polityczna	29
Wnioski	35
II. Geneza państwa	37
Wszelka władza pochodzi od Boga	39
„Teologia imperialna” na Wschodzie	45
Państwo „z powodu grzechu”	47
Naturalny charakter państwa	55
Państwo ze społecznej natury człowieka: tomizm	57
Państwo ze społecznej natury człowieka: awer- roizm	62
Państwo z ludzkiej zgody (umowy)	67
Herezje: państwo diabelskie	74
Próby interpretacji materialistycznej	77
Wnioski	81
III. Rządzący i rządzi	83
Bizancjum: cesarz namiestnikiem Boga	85
Państwa germańskie: władza magiczna	89
Chrześcijańskie królestwo <i>Dei gratia</i>	94
Elekcyjność i dziedziczenie	99

	Król — wikariusz Boga	104
	Król i senior	105
	Desakralizacja królów	109
	Świeckie próby obrony	113
	Władca z prawa pozytywnego	118
	Król — przysięgły sługa Korony	124
	Teoria reprezentacji	130
	Wnioski	137
IV.	Treść władzy	139
	Pokój i sprawiedliwość	140
	Prawnicza doktryna królewskiej władzy	146
	Arystotelicy o rządzie	157
	Technika władzy	162
	Wnioski	169
V.	Prawo, praworzędność, granice postuszeń-	
	stwa	171
	„Stare, dobre prawo”	171
	Doktryna kościelna: dualizm prawa	175
	Doktryna prawników świeckich	177
	Filozofowie o prawie naturalnym	180
	Początki pozytywizmu prawnego	183
	Władca związany prawem	186
	Problem sankcji	189
	Prawo oporu	193
	Tyrania i tyranobójstwo	201
	Wnioski	207
VI.	Rząd duchowny i rząd świecki	209
	Kościół pod władzą świeckich	210
	Władza duchowna ponad świecką	216
	Wahania i kompromisy	219
	Teoria papalizmu	221
	Trudności argumentacji	226
	Idee i rzeczywistość	229
	Państwo obok Kościoła i ponad Kościołem	235
	Problem tolerancji religijnej	237
	Wnioski	241

VII. Cesarstwa, królestwa, komuny	242
Władztwo światowe cesarza	243
Świadomość narodowościowa	248
Suwerenne królestwo	256
Komuna	260
Wnioski	264
Kilka uwag końcowych	265
Wskazówki bibliograficzne	272